

1941. XXXVIII.
ÉVFOLYAM,
5. SZ. (335)

Erdély

HONISMERTETŐ FOLYÓIRAT

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület hivatalos értesítője

Laptulajdonos: ERDÉLYI KÁRPÁT-EGYESÜLET
Felelős kiadó és felelős szerkesztő: DR. BALOGH ERNŐ

Erdély

TARTALOM:

Címkép: Diszítőelem cifraszürről. — *Jancsika Albert:* Természetjáró szellem. — *Dr. Balogh Ernő:* Kirándulás Nagybányára. — *Beke Lajos:* Székelyföld. II. közlemény. — *J. A. Hosszú* esztendőnk eltelte után újra visszakerült a EKE táblája a révi cseppköves barlangra és a mellette lévő szállóra. — *Hírek:* Az egyesület átvette a Hója erdei „Gaudemus” turista vendéglőt. — Az egyesület révi szállójának megnyitása. — Megalakult Besztercén az EKE osztálya. — Csíkszéki osztályunk hírei. — Marosszéki osztályunk hírei. — Nagybányai osztályunk közgyűlése. — Országos Fotóhét Kolozsvárott. — Földgömb. — *Képek:* Dr. Balogh Ernő felvételei: 1. Galgó felől a Szamos áradása. 2. Dés északi része a Szamos áradásakor. 3. Az EKE révi turista szállója a vízeséssel.

Az »Erdély« előfizetési ára egész évre 6 pengő. Tagoknak 5 pengő. — Az előfizetési díjak befizethetők az EKE 72.478. számú csekk számláján és a központi irodában Kolozsvár, Mátyás király-u. 3. sz. — Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig, d. u. 5—8-ig.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület központjának és vidéki osztályainak levelezési címei

Központ: Kolozsvár, Mátyás király-utca 3. szám.

Besztercei osztály: Beke Ödön, Beszterce, Radnai kapu u. 1/a.

Csíkszéki osztály: Székely Géza, Csíkszereda, OMIH.

Dési »Cibles« osztály: Knizsek Károly, Dés, Villamosművek.

Gyergyói osztály: Dr. Gaál Alajos, Gyergyószentmiklós.

Háromszéki osztály: Dr. László Ferenc, Sepsiszentgyörgy.

Marosszéki osztály: Dr. Egey Jenő, Murosvásárhely, Gecse Dániel-utca 43. sz.

Nagybányai »Gutin« osztály: Platthy György, Nagybánya, II. Rákóczi Ferenc-tér 4. szám.

Révi »Zichy« osztály: Borcsa István, Rév. Községháza.

Udvarhelyi osztály: Voszka István, Székelyudvarhely.

Zilahi »Meszes« osztály: Bikfalvy József, Zilah. Mezőgazdasági Bank.

A természetjáró szellem

Sokat beszélünk mostanában a különféle szellemekről. Így mi erdélyiek nagyon jól tudjuk, hogy van erdélyi szellem, melyet ha nem is tudunk körülírni, hogy mi az, de érezzük minden porcikánkban. Van turista szellem is, melynek egyik legfőbb kívánalma a kölcsönös megértés, egymáson való segítség és megbecsülés. Ezt leginkább érezzük turáink alkalmával, amikor gyengébb teljesítőképességű társunk segítségre szorul. Melyik természetjáró hagyja az úton elfáradt társát, melyik nem igyekszik azon segíteni? Ilyenkor nem kívánunk lehetetlen teljesítményeket, hanem igyekszünk segítségünket nyújtva, társunkat a cél eléréséhez hozzásegíteni, s ezt is úgy, hogy bántódás ne érje.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület a visszacsatolás után anyagilag, idegileg megtépázva, legyengülve igyekezett folytatni félévszázados munkásságát. A küzdelmek idején nagyon erősek voltunk, csak a végén, amikor mint győztesek kerültünk felül, éreztük azt, hogy a nézők serege mégis elevenebb, mozgékonyabb. Mindenki örömmel szorongatta kezeinket, mindenki örvendett győzelmünknek.

A dicsőséges napok elmúltával már senki sem törődött velünk s legjóképpen azok nem, akik minden segítségüket kilátásba helyezték. Azonban mégis, mert napról-napra érte és éri egyesületünket a sajtóban támadás, mely támadásnak és kihívó magatartásnak az eredőjét ismerjük. A küzdelmünket nézők egyike, aki teljes anyagi és fizikai ereje tudatában szívesen vetette volna meg lábát az EKE ősi munkaterületén, vezeti a támadást. Eddig elhallgattuk, most is csak azért írjuk e pár sort, hogy tudják meg azt, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület, ha szegényen is, ha megtépázva is, de teljes fizikai erejével került ki eddigi küzdelméből. Ezt az erőt azonban sohasem pocskolja arra, hogy egy hasonló célu közülettel harcoljon. Mi nem az egymás közötti harcot hirdetjük, hanem a kölcsönös megértést, megbecsülést és a vállvetve való dolgozást, s ne kívánják tőlünk azt, hogy hosszú esztendőkön keresztül ellenséges légkörben folytatott harcunkat testvéreinkkel folytassuk tovább.

Ez nem férne össze sem a turista, sem az erdélyi szellemmel.

Jancsika Albert.

Kirándulás Nagybányára

(Mozaikdarab az EKE küzdelmes múltjából).

Az „Erdély“-nek megfelelő számai annak idején beszámoltak, hogy az EKE központja ennél és ennél a vidéki osztálynál ekkor és ekkor propaganda előadást tartott, s ismertette egyúttal az előadás műsorát is. Az avatlatlan azonban nem tudja, hogy ezek az előadások mennyi nehézségbe és fáradságba kerültek. Bizony azzal mindíg voltak bajok. Sokszor nem is kicsik. A jó előre elkészített terv hol az emberekbe, hol a sokat dicsőített természetbe, hol a dicsőítést már kevésbé igénylő hatóságokba botlott belé. Szerencse, hogy csak belebotlott és sohasem esett el rajtuk, bár nem sok kellett hozzá, hogy egyik-másik előadás letartóztatással végződjék. Az is szerencse, hogy ezeknek az előadásoknak — mondjuk — a hősei szó nélkül nyeltek le ezeket az akadály-békákat és sohasem rontották el tőlük a gyomrukat. Egyébként ez a sokféle béka volt egyúttal napidíjuk is.

1933. március 7-én tartotta az EKE nagybányai osztálya évi közgyűlését. Az volt a szokás, hogy a vidéki osztályok közgyűlésein az EKE központja lehetőleg képviseltette magát, s ekkor egyúttal ott propaganda-előadást is tartott. Nagybányát illetően is ez volt a terv, melynek már jó előre történt lelevelezése érelmében a nagybányaiak meg is tették a megfelelő intézkedéseket. A helyi lapban, falragaszokon, s társadalmilag alaposan beharangozták, hogy a közgyűlés után 9 órai kezdettel vetítettképes túrista előadás lesz az István-szálló nagy mozitermében.

Elérkezett a nap. Dél előtt 11 órakor indultunk Batiz Béla menedékház-gondnokunk autóján, melyet ő maga vezetett. Akkortáiban ő volt az EKE fuvarosa, jobban mondvá, ingyen fuvarosa, mert az autóért csak a fogyasztott benzint számította fel. Többnyire azonban ezt elfelejtette, s megelégedett az egyszerű köszönettel. Ezzel szemben megvolt az a kiváltsága, hogyha valahol az autót nyomni kellett — mert bizony ilyesmi is előfordulhatott — ő bent maradt a kormányznál és joga volt a konok autóval kívülről birkózókat kelkesebb munkára nógatni. Ezúttal a reménybeli autónyomók Dr. Gergely Endre boldogult alelnökünk, Szolnoky Gyula alelnökünk és e sorok írója voltak. Természetesen valamennyien gálába voltunk öltözve, hiszen a központ képviselőinek nem illet volna az előkelő mozihelyiségben ágrólszakadt külsővel megjelenni.

Az indulás ideje megengedte volna, hogy már a közgyűlésen is megjelenhessünk. Így is gondoltuk. Számítva azonban az úton valahol valami előre nem látott kényszerpihenőre, Batiz barátunk már kezdetben úgy intézte a hajtást, hogy ezt az esetleges késést már előre behozzuk. Hiába rimánkodtunk, hogy ezen az istentelen kátyús úton nem lehet sárkány módjára száguldani, nem engedett a dolgába beleszólást. Csak vigasztalt, hogy jól van ez így. Fontos, hogy az autó bírja. Mi mellékesek vagyunk, legalább helyrezőkken a vesénk, ha nem jó helyen volna.

Désig nem is történt semmi baj. Itt azonban mégis kellett egy kis pihenőt tartani, hiszen úgy ki voltunk készítve, mint aki alapos vállalatás után a deresről száll le. Egyébként ebédelni is kellett valamit, hogy a még hátralevő úton legyen bennünk, ami rázódjék. Ezt egészségesnek is mond-

ják, mert a rázás hiteles adatok szerint elősegíti az emésztést. Akinek a tele gyomra nem tűri a zötyögtetést, az már az ő baja.

A zsebünkhöz mért szerény ebéd után az autóra való cihelődés közben a vendéglős affelől érdeklődött, hogy ugyan hova igyekezünk.

— Nagybányára.

— Nagybányára?! — mondja olyan elcsodálkozással, mintha Nagybánya legalább túl az Óperencián lenne.

— Igen, oda.

— Hát oda nem lehet menni.

— Ugyan miért ne lehetne — csodálkoztunk most már mi.

— Azért, mert arrafelé még innen Désről se lehet kimenni.

— Hát azt ki tiltja meg nekünk — valami bölcs hatósági intézkedést gyanítván a tilalomban.

— Azt bizony a víz nem engedi.

Dés Észak-i része a Szamos áradásakor. Országút víz alatt.

Csak ekkor jutott eszünkbe, hogy a lapok tényleg tele vannak árvíz-jelentésekkel, s nyilván a Szamossal lesz itt egy kis baj. A város végén csakugyan meglepődve látjuk, hogy az országút bebújt a víz alá. Mintegy 80 m. hosszan ömlött át az úton a tengerré dagadt Szamos. A víz alatti úton előttünk néhány szekér tapogatózik át az áron a tulsó parton álló útszakértők szóbeli irányítása mellett, akik közül az egyiknek ordító figyelmeztetésére emlékszem is: „ne arra, te marha, mert ott beledöglesz“.

Bár a figyelmeztetés elég kifejező volt, Batiz barátunk gondolkodás nélkül hajtott neki a víznek. Azt mondta, hogy ez nem is víz, s ha sokat

filozófálunk, közben még az egész útat elviszi a víz. Tehát mentünk egészen a víz közepéig, ahol éppen az a bedöglesztő hely volt. Itt aztán megállapítottuk, hogy megállottunk. A motor belemerült a vízbe, s ilyen esetekben pedig minden jónevelésű motor úgy elcsodálkozik, hogy rögtön megfelelkezik feladatáról.

A helyzet legalább is kényelmetlen volt. Az utánunk igyekező szekerek káromkodtak, hogy menjünk tovább. Mintha mi nem akartunk volna. Könnyű volt nekik, de nekünk vízhez nem szokott olyan lovunk volt, melynek nem lehet parancsolni, ha egyszer megkutyálja magát. A szekerek góromba türelmetlenségénél azonban sokkal nagyobb veszedelemmel fenyegetett az ár. Amint ugyanis a rohanó víz hullámzásából könnyen megállapítható volt, alattunk az út már majdnem teljesen ki volt mosva. Az út mellett az árok helyén mély gödör ásódott ki, melynek éppen a szélére kerültünk úgy, hogy az autónk már kissé ferdén is állott. Azaz pontosan véve, nem is állott, hanem a víz sodrától billegtetve, élénk érdeklődéssel bólongatott a zúgó felé. Kellemesebb ringatásban is volt már részünk. Gyors intézkedésre volt szükség. Kiabálásunkra a túlsó partról érkezett is segítség, s lovakkal szerencsésen kihúztak a szárazra.

Hogy így kiértünk a vízből, az autó, — hogy behozza a kését — fokozott gyorsasággal kapta maga alá az útat. Azonban talán még egy kilométert se tettünk, megint víz elé értünk. Ennek azonban már volt annyi becsülete, hogy ártatlan, nyugodt felszíne volt, csak az nem tetszett, hogy egyelőre látni se lehetett, hogy hol végződik. Nyilvánvaló volt, hogy az út ennek a tengernek a fenékén víz vallahol, Batiz barátunk tehát gondolkodás nélkül ismét belehajtott a vízbe. Az út helyét csak a kiálló telefonpóznak jelezték, de ebben sem lehetett bízni, mert számítani kellett arra, hogy két pózna között is tehet kanyarulatot az út, ha tehát ezt egyenesbe veszi az ember, éppen az ároknak megy. Szívszorongva, roppant óvatosan mentünk. A kerekék csobogása azt a különös érzést keltette, mintha motorcsónakon mentünk volna. Batiz barátunk vigasztalni igyekezett, hogy csak a következő kanyarulatig kell eljutnunk, azontúl már szárazra kerülünk. De bizony nem volt igaz. Az ígért kanyarulaton túl is makacsul tartott tovább a tenger. Egy-egy zökkenőnél már feljött az autóba is a víz úgy, hogy fel kellett húznunk a lábunkat, hogy ne vegyünk ilyen alkalmatlan körülmények között lábvizet.

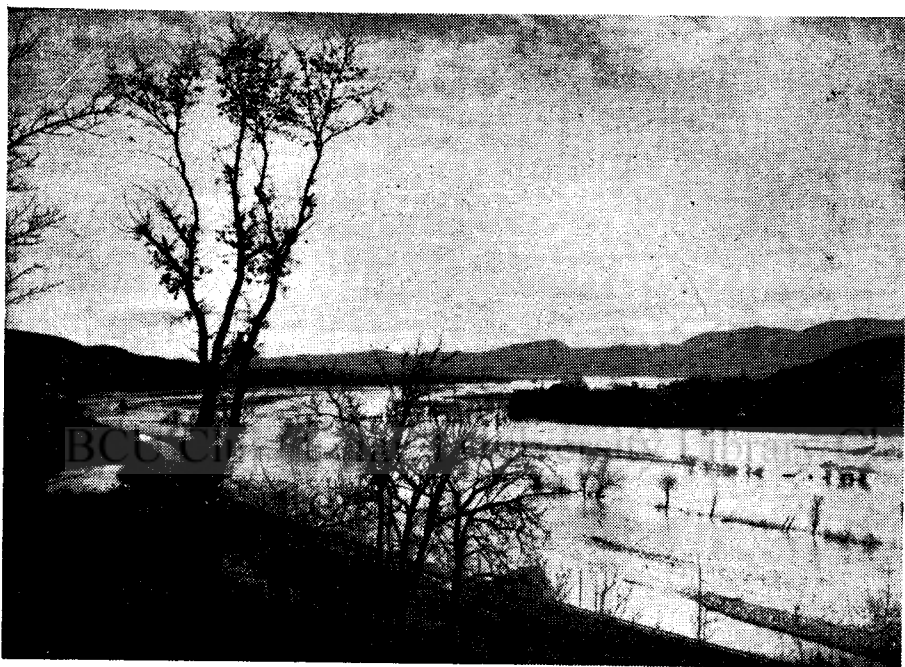
— No, ezt már nem úszhatjuk meg szárazon. Itt okvetlen végleg megfeneklünk valahol, mert sehol egy lélek sincs, aki innen kihúzhatna bennünket — volt az általános vélemény.

Patiz barátunknak azonban erre is volt vigasztalása:

— Hát majd akkor toljátok.

A kilátásba helyezett tologatás fölött azonban addig alkudoztunk, hogy végre is szerencsésen kijutottunk ebből az Óceánból is. Azonban még korai volt az öröm. Alsókosályra érve ugyanis megtudtuk, hogy Nagybánya felé jelenleg csak egy szárazföldi út lehetséges, az, amely Hollómezőn vezet át. Tehát éppen az, mely már születésénél fogva is a legkomiszabb. A Nagybánya felé vezető többi úthoz ugyanis még tovább kellene a Szamosvölgyén menni. Azt pedig meg se próbáljuk, mert ott már vége a világnak — mondták az ottani jólétesültek. Ott már csak cápák közlekedhetnek.

Elindultunk tehát Hollómező felé, minthogy mást nem lehetett tenni. Ez az út bizony túllontúl gyarló volt, egyelőre azonban túrtuk mi is, az autó is, de ez utóbbi csak a hollómezői hágóig. Arra már nem akart felmenni. A felázott úton ugyanis, mely úgy volt kikövezve, hogy két-három lépésnyi távolságra sandított ki belőle egy-egy nagy kőtuskó símára kopotatt háta, hekövetkezett az a mulatságos eset, hogy a kerekek őrült gyorsasággal forogtak a latyakban, de minden előrehaladás nélkül. Mint ilyenkor szokásos, következett a jobbra-balra faroltatás, előre-hátra való próbálgatás, de eredmény nélkül.

Galgón felől a Szamos áradása. Jobbról a Szamos balpartján Tőkepataka község.

— Toljátok — hangzott a parancs.

— Azt már nem. Hiszen egy pillanat alatt úgy becsap pocsolyával a forgó kerék, hogy látásunkra Nagybányán menten félreverik a harangot.

— Akkor szálljatok ki.

Azt már megtettük, s árkon túl, árkon innen dagasztottuk fel a feneketlen sárban a hágó felé. Közben végre a koci is megsokalta az összevissza való ráncigálást, s nagy keservesen átkínlódott a legkritikusabb helyeken.

Az idő aggasztó módon telt. Nagybányától még olyan messze voltunk, hogyha tovább is így haladunk, az előadás végére talán be is érünk. Csak-hogy ki fogja tartani az előadást, mikor az előadó még csak a hollómezői hágón néz a további út bizonytalanságának feketeségébe. Hiszen vizek még előttünk is lehetnek, sőt vannak előttünk az előbbinél nem kevésbé jóindulatú hágók is. Rossz még rágondolni is, hogy mi lesz ebből. Nagy

bíztatásunkra az egész Nagybányát becsődítik a moziba, azután bíztatják a semmivel, hogy éjfélután hazaküldjék. Nincs annyi víz a világon, pedig ebből már útunkon is eleget láttunk, ami ennek a szégyenét lemossa rólunk.

A hágó túlsó oldalán vígan csuszkált le az autó, mikor egy deszkás szekér igyekezett szembe velünk felfelé. A szekeres azzal a tanáccsal kedveskedett, hogy csak szépen forduljunk vissza, mert az itt következő patakon úgysem tudunk átmenni, annak a hídját már elvitte a víz. Közlelbi érdeklődésre azonban bevallotta, hogy ő még ott látta ugyan a hidat, de olyan állapotban, hogy azt már a miatyánk se tartotta. Az istennyila tehát újra becsapott. Véleményünk azonban az volt, hogy az ilyen falusiak sok badarságot összebeszélnek, ennek következtében addig a gyengélkedő hídig mégis okvetlen el kell mennünk. Ha azután csakugyan nincs híd, úgy akkor igazán a nagybányaiakon a sor, hogy okosak legyenek.

A híd még ott volt. A nagy folyóvá dagadt patak azonban ennek az egyébként is rozoga és kezdetleges alkotmányának parti pilléreit már csakugyan kimosta. Mellőle éppen akkor szakadt le a partról egy jókora földtömeg. A hidat tartó cövek közül egyik-másik ki is volt már mozdulva a hídtest alól, s úgy lógott a rohanó árban, mint a vén ember fogja a puliszkában. S ha még hozzávesszük, hogy egy-egy hullám már a híd korhadó deszkájára is felcsapott, bizony megfontolandó volt, hogy mi legyen itt az okos tennivaló. Batiz barátunk azonban rögtön kitalálta. Megfontolás nélkül nekiment, s mire mi még ráértünk volna megijedni, már túl is voltunk rajta. Igaz, hogy a túlsó oldalán a partszakadás peremébe egyik hátulsó kerekünk alaposan bezökkent, de ez is csak múltó halálfélelmet okozott, hiába jutott akkor villámgyorsan eszembe az a Dés mellett hallott bátorítás, hogy itt most már „beledöglesz”.

Hátra volt még Nagybányáig útunknak körülbelül egyharmad része. Szorongva gondoltunk rá, hogy mi lesz, ha ezen a szakaszon is, még hozzá teljesen besötétedve, közbejön valami. Pedig még jöhet, mert egyébre nem is számítva, még két hágó van előttünk, s mindkettő autótólásra kiválóan alkalmas.

A sors azonban csak próbára tett, de nem tekerte ki nyakunkat.

De most már száguldni kellett, nehogy elkéssünk. Az autó nem is kímélte magát, a rettenetes út sem az autót, s egyik sem a vesénket. Azóta fanatikusan bízom a vesémben. Szakadatlan nyekkenés-versenyünknek csak akkor lett vége, mikor pogányul összepotyolt tagjainkkal sikerült az István-szálló előtt az autóból egy darabban kivánszorogni.

Nagybányai osztályunk vezérkara remény és kétség között ott várt a szálló előtt. Inkább kétségben, mert már arról gondolkoztak, hogy miképpen s milyen tapintatos udvariassággal kellene a természet zsúfolásig megtöltött közönségnek tudomására hozni, hogy amint jöttek, úgy haza is mehetnek, mikor szinte percnyi pontossággal az utolsó pillanatban megérkeztünk.

Nem vallottunk tehát szégyent. Igéretünket, ha nem is tűzön, de minden vizeken át megtartottuk.

Végezetül még valamit. Az érkezés után nyomban megkezdett előadásomat, amint tartom, valami gyanús hangot hallok a nézőtérrel. Nem volt nehéz az egyébként teljes csendben megállapítanom, hogy valaki horkol. Esetleg valakik. Kezdem figyelni az irányt, s nemsokára rájöttem,

hogy az előadónak ez a kedves csengésű hang abból a páholyból ered, hol útitársaimat fedeztem fel. Előadás után meg is fenyegettem a tetteseket, hogyha ez még egyszer megtörténik, a nyílt színen fogom őket kiprédikálni. Eddig erre nem volt alkalmam. Most azonban kiprédikálom, azzal az elégtételadással, hogy ilyen keserves út után a helyükön, a puhán párnázott székeken én sem lettem volna tapintatosabb.

Dr. Batogh Ernő.

Székelyföld*

II.

Az Erdély előző számában közölt útitervezet alapján ismertetem a Székelyföld kincseit, Orbán Balázs könyvének és részben az általam összegyűjtött adatok felhasználásával.

Hazánknak alig van olyan vidéke, mely több természeti, magyar történelmi és néprajzi kincsel bírna, mint a Kárpátok fenyves borította hegy-lácolata. A Maros, Olt, Vargyas, Küküllő és Nyárad által átszelt vadregényes völgyek, az azokban rejlő természeti érdekességek, fürdők, források, kiemelkedő hegyek csúcsain a magyar történelmet hirdető várak romjai és a falvak műemlék templomai. Kevés a Székelyföld azon része, melyhez a magyar történelemmel kapcsolatos esemény ne fűződne. Hazafias szent kötelessége a mai fiatalságnak, hogy hazánk történelmének, kultúrájának bölcsőjével, a Székelyfölddel megismerkedjen.

Az útitervben megjelölt körúton, Marosvásárhelyről kiindulva, a Maros kiszélesedő, lapályosabb vidékén haladunk északkeletre fel, Marosszentgyörgyre. A falu közepén lévő magaslaton a Petkiek régi kastélya fekszik, valamikor erődített várkastély volt, de átalakított formájában is tetszetős képet nyújt. A falutól nem messze Marosszentgyörgy jódos, a marosvásárhelyiek házi fürdője van. Különösebb érdekességgel a falu nem bír. Utunkat tovább folytatjuk a Marosvölgyén fel. Messziről feltűnik az előttünk fekvő Nagyernye, a nyugati felében az 1600. évben épült három templomával és Bálintit József gótstílusú kastélyával. Az említett három templom az idők felyamán annyira át lett alakítva, hogy azokon csak műértő szemmel fedezhetnék fel eredetét.

A falutól kezdve, kelet felé haladunk Ikland, Székelykál, Iszló községeken keresztül. Az utóbbi falu határában levő Tövishídtorka nevezetű domb, a Maros és Nyárad vízválasztója. Innen már a Nyárad völgyében folytatódik az út, melyet még a rómaiak építettek, természetes, azóta többször is javítva volt. Búzaháza községen át Deményházára jutunk, majd a faluban jobbra letérünk. A jólépitett megyei útról átmenve a Nyáradon és alig 2 km. távolságra Mikháza községben tartunk egy kis terepszemlét. Megérdemelte e kis kitérőt a falu érdekessége, az 1666. évben kőből épült kolostor és templom, melyek a falu déli részén kiemelkedő magaslaton, igen festői környezetben fekszenek. A templom falában sírkövek sorakoznak 1778—1841. évig terjedő, Br. Bornemissza, Petki Dávid, Gr. Teleki Pál, Gr. Lázár József felira-

* Folyóiratunk előző számában „EKE 1941 nyarán rendezendő székelyföldi kirándulása“ c. közlemény helyes címe „Székelyföld“ I.

tokkal és itt van a Toldalagi család sírboltja is. 1785-ig a kolostor katolikus szerzetesei által fenntartott gimnázium is működött, mely a környék értelmi fejlődésére nagy hatással volt.

Visszatérünk a megyei útra, majd tovább Kelet felé tartva, az innen 3 kilométerre fekvő Nyárádköszvényesre, majd Nyárádremetére érünk. A völgy két oldalán fekvő dombok után már havasias jellegű vidék tárul elénk. Növekedő sorrendben emelkednek ki a láthatáron a görgényi havasok csúcsai, míg délre a Bekecs 1078 m-es csúcsa.

Nyárádremete a Nagynyárád mindkét partján, a tőle északra kiemelkedő Tompatető (961 m.) erdőláncolata fekszik.

Nagy, terjedelmes falu, mely nevét egy, a falu kezdetén idetelepült remetétől nyerte.

Búcsúznak a falutól, mert annál szebbek a mindjobban összeszűkülő Nyárádba szakadó patakok felsővölgyei. A falutól 3 kilométerre elmarad a Nyárád és a Szakadát bércé alatt, a hasonnevű patak ömlik bele.

Utitervezetemben nem említett, de abból kiinduló, egy nap alatt megjárható kirándulást ismertetek azok részére, akik a fáradságot nem sajnálják ismereteik bővítésére. Kövessük a Nyárád völgyét még 3 kilométeren, hol a Nyárád két ágra szakad és régen Kis és Nagyág patak — újabban helytelenül ismétlésbe bocsátkozik az elnevezés — Kis és Nagynyárád neveket veszik fel. E két patak eredete a Mezőhavas csúcsáig nyúlik fel. A két Nyárád egybefolyásánál dél felé a 823 m. magas Várhegy emelkedik ki. A hegy meredek déli oldalán felvezető várhágón juthatunk fel a hegy tetejére. A vár nyomai azonban már nem találhatók, hanem alább, a hegyoldalba terraszokká alakított részen fedezhetők fel a várfalak némi maradványai. Annál szebb a kilátás a vártetőről. Nyugatra a Tompa (Tompónak is mondják, sőt a térkép is Tompó-tetőt ír helytelenül) hegyláncolata, keletre a Mezőhavas, délre a Firtosvára és mintegy lábaink alatt véljük látni a Bekecs- és a vele összefüggő hegyláncolatok csúcsait. Visszatérünk a völgybe és addig kövessük a patak folyását, míg a jobbpartilag beszakadó Melegsúgó, sziklával összeborzadt, zuhatagokkal változatossá tett vadregényes, patakához érünk, A völgyön felhatolva andezit és konglomerát alakulatú barlanghoz érünk, a Likaskőhöz. A történelmi időkben menedékkül szolgált a havasokba menekülő népnek. Az eddigienél is meredekebb hegyen, nehéz terepen fel a Tompatetőre érünk. Szemeink előtt megnyílik a nyugati kilátás is. A Nyárád és Maros folyók völgyében számtalan falu képe tárul elénk.

A Tompatető nyugati lejtőjén felfedezhetjük a Tompa őrtorony maradványait, majd ha innen északra megyünk, Nyárádremeténél északra beszakadó Vityál patak felső folyásával egybeszakadó Várpatakához, e két völgy találkozásánál kiemelkedő, alig megmászható sziklakúpon a 150 négyzetméter nagyságú Vityál vár romjait találjuk.

E helyeket csupán történelmi szempontból említettem meg, mert a meglátogatására a túratervezetben megállapított időnél többre lenne szükségünk.

Visszatérünk Nyárádremetére és gépkocsinkkal folytatjuk útunkat a már ismertetett Szakadát lomberdős völgyében Szováta község felé. Az út jobboldalán a Bekecstető nyúlványai, míg baloldalon a Mezőhavas délnyugati, sok patak által több részre osztott, hegygerincei ereszkednek le a Szakadát, illetve fennebb a Szováta patakok völgyébe.

Nyárádremetétől 16'250 kilométerre van Szováta község. A község kör-

nyékén a Juhod, Sepes és Szováta pataki ömlenek be, a Parajd felől még csak kis csermelynek mondható Kisküküllőbe, mely patakok felvétele után növi ki magát a környék nevezetets folyójává.

A Sebes és Szováta patakok összetalálkozásánál alakult völgyben festői szépségben fekszik Szováta község. A község megművelhető földje kevés, de annál gazdagabb erdőségekben. — Fűrésztelepek, sőt újabban faipara adják a mindennapi kenyeret a község szorgalmas székelyeinek.

Természeti kincsekben bővelkedő környékét érdemes megtekinteni. A falutól délkeletre a parajdi, majd Szovátafürdőnél a Medvetó melletti só-hegyek európai ritka természeti jelenségek közé sorolhatók. E természeti kincseknek gazdasági kihasználása ma is csak részben történik meg. A só-bányászatra Parajd leírásánál térek vissza.

Nézzünk szét Szováta közvetlen környékén. Legelőször Szovátafürdőre megyünk. Kanyargós műúton, kevés emelkedéssel gyönyörűen parkirozott erdei sétányokkal kellemessé tett fürdőtelepre érünk. Klimája havasalji, állandó száraz, tiszta, ozondús levegő áramlik be a közeli Görgény havasokból. Erdőkoszoruzta, hidegszelektől védett völgyben épült és fejlődött évek folyamán a telep. Ma már 150 villa áll a fürdőzők rendelkezésére. A telep legmélyén fekszik a Medvetó sóstava. Mélysége 2—18 méter között váltakozik. Fürdőidényben a nyaralók és betegek ezrei találnak gyógyulást a tó természetes meleg sósvizében, melynek felületén 19—26 fok a víz hőmérséklete, 2 méter mélyen már a 40—60 fokot is eléri. A nyugati részen sóhegyek fehérlenek, az északi részét a Cseresznyés tető déli nyulványai határolják, míg a keleti partján az újonnan épített napozó, modern fürdő-berendezés és új fürdőkabinok sorakoznak. Déli oldalán a régi, divatja mult öltözködő helyek vannak.

A tó körül épített úton kellemes erdei sétákat tehetünk. Ha északi irányban indulunk, egy fél órai járásra az ugynevezett „Remete”-hez érünk. Ne képzeljünk el magunknak egy igazi remetét, mert csupán a berendezés romantikus, de az árak túlmodernekednek.

A fürdő környéke kirándulási helyekben is gazdag. 2 órai sétával a fürdő felett, már említett irányban a 925 m. magas Cseresznyés tetőre tehetünk kiadós sétát. Innen északkeletre kb. 10—12 kilométerre a gerincúton haladva a Cserepeskő 1572 m-es csúcsára érünk, majd tovább a megkezdett irányban felfelé 1 és $\frac{1}{4}$ órai járásra a görgényi havasok legmagasabb csúcsára, az 1777 m. magas Mezőhavasra érünk. Megkapó látvány tárul a fáradtságot nem ismerő turista elé. Északra a Kelemen havas csúcsai sorakoznak, tőle jobbra a Gyilkostót körülölelő Vithavas, Likas, Gyilkostető, majd tovább keleti irányban a Nagylóhavas, Cofráncakő, Fekete- és Nagybagmász, Egveskő és a baláni havasok. Délkeletre előtérbe nyomulnak a hargitai nyulványok. Délre a Vargyas és Küküllők völgyeiből mindkét oldalon kiemelkedő hegyek és nyugaton a Bekecs alatt folyó Nyárad völgyében, még tovább a Maros völgyében fekvő falvak sokasága látszik. Jó látási viszonyok mellett a déli Kárpátok, az aranyosvölgyi havasok, a Tordai-hasadék is látszanak a horizonton.

Szép fenyvesekkel koszoruzott csücsztől délkeletre fekszik kb. 7 km-re a Bucsin-tető. Jól járható havasi úton 2 órai gyaloglással a Bucsinra érünk, ahonnan a Gyergyószentmiklósról közlekedő társasgépkocsival térhetünk vissza Szováta-fürdőre. Bucsin környékét sem hagyhatjuk figyelmen kívül. Innen keletre kiemelkedő Bozonfőtől délre a Putna tetőn ered a két Kü-

küllő. A közvetlen környékén elterülő fenyvesek ózondús levegőjében már néhány nyaralótelep is épült és virágban dús mezői a híres havasi fenyőméz termelésére alkalmasak.

A Kisküküllő fenyvesektől árnyalt völgye mellett halad a nagyon köves országút Szováta fürdőre. Habár kellemes e völgy, de annál érdekesebb és történelmi emlékekben gazdagabb a vele párhuzamosan haladó Juhod pataka. Ne sajnáljuk az éjszakát a Mezőhavas egyik esztenájában tölteni s így másnap a Deszkavár barlangját, az Elemér követ és Rabsonné várát járhatjuk be.

A Mezőhavas terjedelmes havasi legelőjétől ugyancsak a Bucsín felé megyünk, de fele úton a Mezőhavassal összeköttetésben lévő, tőle délnyugatra húzódó kisebb havasi legelőn folytatjuk útunkat délnyugati irányban a gerincen, a Nagygág 1684 m. magas tetejéig, honnan délre irányítjuk lépteinket. Kissé meredekebb, de jól járható havasi ösvényre jutunk, mely délnyugati irányban halad az Istán bércén át (Istánérossé). A Mezőhavasról számított 3 ora alatt a Deszkavár hatalmas, megmászhatalan, konglomerát sziklavárához érünk. Itt ugyan vár nem volt, de a nép ma is annak nevezi.

E hegy déli oldalán nyíló nagyterjedelmű sziklabarlang védhelyül szolgált a vidék lakóinak. Fáradtságot nem sajnálva térjünk a sziklák labirintusán keresztül keleti irányban. Bár eléggé bakancsrágó az ösvény nélküli irány, mégis hamar elérjük egy meredek leereszkedéssel a Szilas patakát. A patak folyását követjük egy elbájoloan szép völgyben, míg az a Juhod patakába ömlik. Kiszélesedő szép mezőbe érünk, de itt már nem követjük a patak folyását, hanem felfelé törtetünk a Juhod patakán. Szikfákkal teletűzdelt hegyoldalak között alig 4 órára a jobb és baloldalon hatalmas sziklaesompok emelkednek fel az erdő fái között. A jobboldali sziklahegyen Rabsonné várának maradványai emelkednek ki, hirdelve az emberi művek nagyszerűségét.

A vártetőre való feljutás nagyon körülményes és csakis a keleti oldalán találunk erre alkalmas ösvényt. Feljutva a vártetőre kevés maradványát, illetve nyomát láthatjuk e várnak, a terület közepén mély gödrök, ásások, kincskeresők verejtékes munkainak nyomai láthatók. Itt keresték Rabsonné kincseit. Ez volt a vár kútja.

E hatalmas sziklatömb alatt északról a Kisjuhad, ma Hidegjuhadnak nevezett patak zúgása hallatszik még ide, míg lentebb gyönyörű völgy tárul szemeink elé. Ha észak felé nézünk, közvetlenül velünk szemben a völgyből kiemelkedő sziklás oldalra látunk, az úgynevezett Elemérköre. Rege szerint, erről a magas sziklafokról zuhant le Rabsonné leánya, Irma, ki éjjel holdkörös álmában kimászott a csúcsra és az őt követő Zelemir (Elemér) szerelmével együtt, az alattuk lévő sziklaszakadékban lelték halálukat. Innen ered a szikla elnevezése.

A regék által megelevenített történelmi és természeti kincsekben gazdag területről a Juhod patakának szép völgyén haladunk lefelé, Kápolnamezőn keresztül. Valamikor még Rabsonné idejében itt település lehetett, mert Orbán Balázs szerint még 1863-ban egy régi kápolna romjai voltak láthatók. Alább szállunk e völgyön és ott, ahol a Tekerős-juhad patak ömlik be jobbrésszel a Juhod vizébe, hatalmas földtöltések vonják magukra a figyelmet. Régi idők erődítményeire engednek következtetni a nyomok.

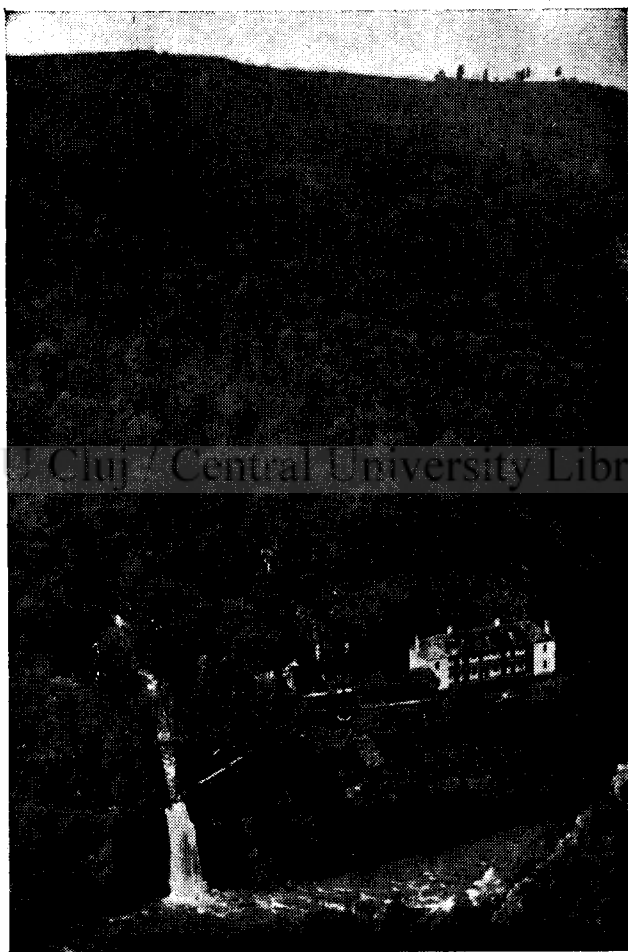
Illésmező községen áthaladva néhány kilométer után e vidék szépségeivel és történelmi ismereteivel gazdagabban térünk vissza Szováta községbe.

(Folyt. köv.)

Beke.

Hosszú esztendőök eltelte után újra visszakerült az Erdélyi Kárpát Egyesület táblája a révi cseppköves barlangra és a mellette lévő szállóra

Az elmúlt vasárnap, április 27-én ünnepélyes keretek között vette át az Erdélyi Kárpát Egyesület régi munkaterületét, a révi cseppköves barlangot. A barlangot 1895-ben tárták fel nagynevű természetjárónk Czárán

(Dr. Balogh Ernő felvétele.)

Gyula és az EKE révi osztályának tagjai. Sok fáradságos munkát követelt a feltárás az osztály tagjaitól és nagy anyagi áldozatot az Egyesülettől. Az áldozatkészségnek meg is volt az eredménye, mert rövid idő alatt az idegenforgalom központja lett a természeti szépségek e gazdag vidéke. A főhatalom változása után a barlang és a turista szálló is román magán-

tulajdon lett, s így az EKE-t kiszorították ezen munkaterületről. A gazdaváltozás következménye lett a barlang teljes elhanyagoltsága és a révi EKE osztály működésének megszűnése.

Az osztály visszatérésünk után újra alakult. Egy félesztendőre rá sikerült az Egyesületnek — sok huzavona után — a munkaterület kérdését is megoldania s ezzel elértük azt, hogy ősi jogunk alapján újra kiszégezhettük az EKE gyopáros tábláját a menedékházra.

Az ünnepségen a központi elnökségen kívül megjelentek a révi osztály tagjai is Kulcsár András ref. lelkész, az osztály elnökének vezetésével, valamint a Mateescu uradalom vagyongondnoka Krebsz László.

A révi osztály vezetőségét dr. Balogh Ernő egyet. tanár, az EKE elnöke üdvözölte s vázolta azt a nagy feladatot, melynek elvégzése a révi osztályra vár. Egyben megígérte, hogy a megvalósításban a központ a lehető legmesszebbmenő támogatását nyújtja.

Az osztály nevében Kulcsár András elnök válaszolt és megígérte, hogy minden erejükkel azon lesznek, hogy e természeti csodát méltóképpen tárják a Révre érkező idegenek elé.

A barlang rendbehozási munkálatai azonnal megkezdődnek és ezután nyugodtan felkereshetik érdeklődő turistáink a Sebeskőrös völgyének e csodás természeti szépségét.

J. A.

A november 10-i földrengés pusztítása Háromszéken

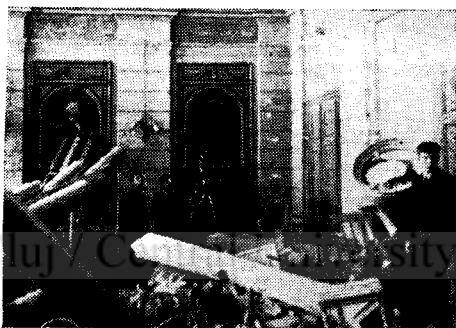
Magyarország területén Háromszéken van a legtöbb földrengés. A Keleti- és Déli-Kárpátok találkozási szögletében majdnem minden évben megmozdul a föld kisebb-nagyobb mértékben. Az öreg székelyek gyakran meséltek unokáiknak a nagyapjuktól hallott nagy földrengésről, melynek hatása alatt templomok dőltek össze. Az 1802. évi háromszéki földrengés irtózatos pusztításairól több írott emlék is maradt fent. Majdnem minden háromszéki régi templomban találunk ilyen felírásokat: »Ezen minden emberemlékezetnél régibb templom az 1802. évi erős földindulás folytán összedölvé...« A Háromszéken észlelt földrengések között talán még az 1802. évit is felülmultra az 1940. évi november 10-iki földrengés..

November 9-ről 10-re virradó éjszaka $\frac{3}{4}$ órakor erős földrengés költötte fel a győzedelmes magyar hadsereg védelme alatt most már nyugodtan alvó székely lelkeket. Az erős lökések hatása alatt mindenki menekülésre gondolt. A házakból előbb a szabadba akartak kiszaladni, de látva az udvarokra és utcákra leomló kéményeket és tűzfalakat, az ajtóközöket biztosabb menedéknek találták. A házakban tartzkodók pokoli zajt éltek át. A föld belsejéből hallatszó morajláson kívül, még a szekrényekből is kihulló tárgyak és álló villanylámpák csörömpölve törtek össze a földön. A házfalak ide-oda lökése, vakolat- és tégladarabok és kémények leomlása olyan zajt csináltak, hogy a villanyáram kikapcsolása miatti sötétségben e sorok írója is azt hitte, hogy a lakás mennyezete is beomlott.

A földrengés elmulta után a lakosság csak óvatosan bujt ki az óvóhelyekről és hiányos öltözetekben indult el megszemlélni az elemi csapás pusztításait. Lassan-lassan még fényes nappal se látott nagy tömegek lepték el az utcákat. Sepsiszentgyörgyön mindenki a Székely Mikó-Kollegium épülete felé indult, melyik már az

október 22-iki előregés alkalmával is jelentős kárt szenvedett. Az éj sötétjében gyufák világa mellett szemlélték a kollégium dísztermének leomlott romjait az udvarra bemelegszkedők. Közben a bentlakásban lakó diákok sorsa iránt érdeklődnek. Nagy megkönnyebbülést váltott ki a megnyugtató válasz: Hála a fiatal felügyelő tanárok éberségének még sérülést sem szenvedett senkisé. A diákokat a megrongált épületből a tornaterembe telepítették át reggelig.

Közben hírvivő jelenti, hogy a szövőgyár hatalmas téglakéménye is ledőlt. Erre a tömeg Szendrő városrész felé indul, hogy lássa a fűtőházra leomlott kémény csonka alapját. Útközben nagy örömmel veszik tudomásul, hogy a székelység kincses háza a Székely Nemzeti Múzeum ritkasépséggű székely stílusú épülete nem szenvedett lényeges kárt. A földregés pusztításairól teljes képet csak virradat után nyertünk. A harminc évnél régebbi házak majdnem mindegyikének kéménye és tűzfala leomlott, vagy erősen megrongálódott. De az egészen új házak között is a gyengébben építettek lényeges pusztításokat szenvedtek. »Most vizsgáztak le az építőmesterek« — hallom az egyik epés járókelőtől. Egy másik tanúságot tesz, hogy mester által épített házak sértetlenül állták ki a nagy próbát.

A sepsiszentgyörgyi kollégium díszterme a földregés után.

A szentgyörgyi törvényszék épülete a földig hasadt meg. Az egyik szárnyát hatósági rendeletre le is zárták. A pénzügyigazgatóság irodáit is máshova kellett áttelepíteni. A Székely Mikó Kollégium épületét is kilakoltatták. A tanítás csak két heti szünet után kezdődhetett meg a volt tanítóképző épületében. A Kollégium előljáróságának legnagyobb gondot okoz, hogy mit csináljanak a végzetesen megrongálódott épülettel. Nagyon megrongálódott még a történelmi nevezetességű szentgyörgyi vár fala is. Többek között leomlott az egyik bástya s a templom tornya is kettőbe repedt.

Csak másnap tudtuk meg a Keleti- és Déli-Kárpátok találkozási szöglete irányában fekvő községekben okozott nagy károkat. Maksán a ref. templom mennyezete beszakadt, maga alá temetve a közel 30.000 Pengő értékű orgonát. Zágonyban majdnem minden tégláépület megsérült. Kovásznán nagyon megsérült 28 ház. Egy emeletes ház teljesen tönkrement. Nagyborosnyón erősen megrongálódott a ref. lelkészi lakás és községháza. A vasúti állomás közelében mintegy 1500 méter hosszúságban megrepedt a föld és a repedésen iszapvulkánok törtek fel. A földregés pusztító hatása egy háromszékmegyei falut sem kímélt meg.

A földregési obszervatórium megállapítása szerint a földregés erőssége Háromszéken 7° volt, Udvarhely- és Csíkmegye déli részén 6° . A földregés ereje északnyugati irányban gyengült. Marosvásárhely vonalában 5° volt. Nagybánya vidékén már csak 4° volt.

A földrengés tartamának idejét pontosan nem lehetett megállapítani, mert a nagyerősségű rengés hatására megijedve ébredők mindenike először a menekülésre gondolt s amikor észébejutott megnézni az órát, a villanyáram már ki volt kapcsolva központilag tüzesetek megakadályozása végett. Becslés szerint 150 másodpercig mozgott a föld.

A legkeményebb idegzetű emberek is napokon át állottak a földrengés hatása alatt. Ha ülve elgondokoztak, gyakran úgy tűnt fel, hogy megint mozog a föld. Ennek lehet tulajdonítani, hogy sokan több esetben »utórezgéseket« észleltek.

Bizonyos, hogy az idegileg megviselt s különösen anyagilag nagyon megkárosodott háromszéki székelyek emlékezetében sok ideig megmarad az 1940 november 10-ike végzetes dátuma.

Sepsiszentgyörgy.

Dr. L.

Fenti közleménnyel kapcsolatban idézzük az egyik kolozsvári napilapban megjelent alábbi tanulságos ismertetést: (szerk.)

Érdekes és nemcsak tudományos, hanem gyakorlati szempontból is értékes megfigyeléseket tartalmazó levelet juttatott el az Országos Földrengéstani Intézethez Herepey János, a Székely Nemzeti Múzeum tudós igazgatója a novemberi hatalmas arányú földrengéssel kapcsolatban.

A földrengés, mint annakidején mi is jelentettük, nagy pusztításokat okozott a Székelyföldön, különösen Háromszék vármegye szenvedett sokat a földrengéstől: többek között leomlott a sepsiszentgyörgyi törvényszék épületének homlokzata, és csupán a város tulajdonában lévő épületekben 100 ezer pengő kár esett.

A Székely Nemzeti Múzeum egyik szárnya szintén megrongálódott. A földrengésokozta károk megállapításakor érdekes megfigyeléseket tett Herepey János igazgató: a múzeumban felhalmozott és szekrényekben, polcokon rendszerezett régiségek, azonkívül a múzeumépület különböző épületrészei közül csak azok szenvedtek kárt, amelyek a földrengés irányára merőlegesen állottak. Azok az épületrészek és rendszerezett anyag, amelyeknek helyzete a földrengés irányával párhuzamos volt, teljesen érintetlenek maradtak. Így a régi székely bokályokat őrző teremben a fal három oldalán elhelyezett bokályok meg sem mozdultak, míg a dél-délnyugati oldalon fekvő szekrény ajtaja kinyílott, azon keresztül a kőkorsók kiestek és 12 darab közülük összetört. Ebből és a földön fekvő bokályok helyzetéből ki lehetett számítani a földrengés irányát: eszerint a földrengés dél-kelet—keletről haladt északnyugat—nyugat felé.

Herepey János a megfigyelések végén megjegyzi, minthogy a múltban is a földrengés iránya csaknem mindig a fentjelzett irány volt, a jövőbeni építkezéseknél hasznos volna, ha az épületeket a földrengés irányával párhuzamosan építenék, mert így újabb esetleges földrengés alkalmával ezzel is kisebbiteni lehetne a kárveszélyt.

**Piperc, háztartási és fényképészeti
cikkekben a legdúsabb raktár az**

Emke Drogériában
Kolozsvár, Mátyás kir.-tér.

HIREK.

AZ EGYESÜLET ATVETTE A HÓJA ERDEI „GAUDEAMUS” TURISTA VENDEGLÖT. Úgy tagjaink, mint vendégeink igen jó konyhát és kiszolgálást kapnak házi kezelésben tartott menedékházunkban. A menedékház állandóan nyitva van. **Látogassuk egyesületünk menedékházait! Ezzel turista célt szolgálunk.**

AZ EGYESÜLET RÉVI SZALÓJÁNAK megnyitására lapunk más helyén bővebben foglalkozunk. Erdély legszebb helyén, a csodás Zichy barlangnál lévő menedékházban nyaralnak az idén az EKE tagjai. Bővebb felvilágosítással az EKE központi irodája szolgál. (Kolozsvár, Mátyás király-utca 3.)

Fónódi Gyula úr, egyesületünk főtitkára, tisztségéről lemondott. Miután az egyesület vezetősége hivatalosan is meggyőződött a lemondás okairól, azt elfogadta. Egyben örömmel vette tudomásul, hogy Fónódi Gyula úr továbbra is munkás tagja marad egyesületünknek. A közgyűlésig a Tisztikari Tanács indítványára a választmány Polareczky Dániel főtitkárhelyettes urat bízta meg a főtitkári teendők végzésével.

Megalakult Besztercén az Erdélyi Kárpát Egyesület osztálya. A besztercei magyar iparosegylet helyiségében április hó 28-án tartotta meg az Erdélyi Kárpát Egyesület besztercei osztálya alakuló közgyűlését. Mintegy 80 beiratkozott tag jelenlétében tartotta meg Beke Ödön országgyűlési képviselő a szervezésről beszámoló, valamint az EKE célkitűzéseit ismertető előadását, melynek elhangzása után feltette a kérdést, hogy kimondja-e a közgyűlés az EKE besztercei osztályának a megalakulását.

Az egybegyűlt közgyűlés egyhangu lelkesedéssel kimondotta az az osztály megalakulását. Majd

Zsadányi Nagy Ürpád kir. tanfelügyelő felolvassa az EKE alapszabályait. Ezután a kiküldött jelölő bizottság terjeszti elő a javasolt tisztikar névsorát, melynek alapján egyhangu közfelkiáltással a következő vezetőséget választja meg a osztály élére:

Elnök: Beke Ödön országgyűlési képviselő. Alelnökök: Csécsi Nagy László főmérnök, Zsadányi Nagy Árpád kir. tanfelügyelő, Stieber Lajos erdőtanácsos, Sárkány Ferenc isk. igazgató, Fehér Imre gimn. tanár. — Főtitkár: Sáray István postafőtisztviselő, Ellenőr: Bányai László, Szmolka Henrik. Titkár: Szilágyi József gimn. tanár. Pénztáros: László Kálmán isk. igazgató. Könyvvezető: Polez István városi adótisztviselő. Könyvtáros: Horváth István kereskedő. Múzeumi tisztviselők: Pulhárd János gimn. tanár, Sófalvi Balázs isk. igazgató. Jegyző: Fényi Angéla zöldkeresztes nővér, Halász Béla asztalos mester, Oláh István erdőigazg. tisztv. Jogtanácsos: Dr. Vermes Gyula várm. tiszti főügyész. Egyleti orvos: Dr. Lengyel Pál kórházi orvos. — Választmány: Lestyán József rk. főesperes, Sigmond János ref. lelkész, Harasztossy Ernő rendőrfőkapitány, Puksa Endre, Fikszek Ernő, dr. Issekutz János bíró, Macskássy Attila gimn. igazgató, dr. Garabeth János, Graur Albin, Csegezy Dénes, Kováts Béla, Oláh Imre, Takáts Béla, Szabó Lőrinc, Kováts Jenő. A költségvetés letárgyalása és elfogadása után, dr. Harasztossy Ernő, Puksa Endre, Lestyán József, Stieber Lajos, Kováts Jenő, Zsadányi Nagy Árpád, Pulhárd János, Macskássy Attila és Halász Béla felszólalása után Beke Ödön elnök meleg szavakkal köszöni meg a megnyilvánult bizalmat és eredményes munkásságra buzdítva a tagokat, a gyűlést berekeszti.

Csikszéki osztályunk hírei: Rövidesen megkezdődik az Uz Bence menedékház építkezési munkálata. Ez a ház a túristák és a sízők részére készül, valamint a nyaraló vendégeknek, akik fáradalmaikat a Hargita fenyvesei aljában óhajtják kipihenni. Ez úton ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az Egyesület központi irodájában Uz Bence menedékház bélyegeket lehet kapni, melyek a felépülő menedékházban való lakhatással törleszthetők. Miután Vámszer Géza csikszeredai r. k. főgimn. tanárt f. év április 15-én a kolozsvári állami főgimnáziumhoz nevezték ki, Csikszeredából eltávozott s így Csikszéki osztályunk alapítóját és értékes elnökét veszítette el. Az elnök helyét dr. Karsay Sándor csikszeredai törvényszéki elnök foglalta el, aki hosszú éveken át volt a veszprémi turista társadalom vezető személyisége és lelkes természetjárója.

Marosszéki osztályunk hírei: Az osztály tervezetbe vette a Kelemen havasokban egy menedékház építését. Erre már a tervezetek is elkészültek, most már csak a súlyosabb része, az anyagi segítség szükséges. A menedékház 10.500.— pengő költséggel épülne fel. Az EKE marosszéki osztálya és a Központ is megtette a lépéseket ezen összeg előteremtésére. Tekintettel arra, hogy az egész Kelemen havason nincs egy menedékház sem, ezen háznak a felépítése igen fontos turista és idegenforgalmi célt szolgálna.

Nagybányai osztályunk 1941. április hó 7-én tartotta évi rendes közgyűlését. A beszámolókból örömmel állapíthatjuk meg, hogy az EKE Gutin osztálya, kitűnő vezetői irányítása mellett, megértve azt a célt, melynek szolgálatába állott, híven teljesítette feladatát és igen szép turista kulturmunkát végzett az elmúlt esztendőben is. Ez a munka különösen értékesnek tűnik ki akkor, ha számításba vesszük azokat a nehézségeket, melyekkel az osz-

tálynak a román uralom alatt meg kellett küzdenie.

Az osztály az elmúlt év alatt 46 túrát rendezett, melyen 360 személy vett részt. Ezenkívül a síszakosztály munkássága tűnik ki. A sítúrákon kívül megrendezte 1940 januárjában Északerdély síbajnokságait, tanulmányi kirándulást vezetett a Bucsecsre és Szinajába.

A tagok száma örvendetesen gyarapodott, jelenleg az osztálynak 186 rendes tagja van.

Az osztály teljesen kijavította a Forrásligeti menedékházat, melyet a románok szintén megrongáltak.

A közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg:

Díszelnökök: gárdonyi Nagy László, Heutschi Kálmán és dr. Stoll Tibor. Elnök: Platty György, alelnökök: id. Tréger Lajos, Lerch Béla, dr. Gruber Ernő, dr. Földes István, titkár: Havas Antal, pénztáros: Miszovits Olivér, jegyző: Schuller Ödön, könyvtáros: Pfeiffer Tibor, szertáros: Altnéder László, jogtanácsosok: Csapó Sándor és dr. Richter István, műszaki tanácsadók: Böhm Mihály, Knizsek Ferenc, Bortnyik Béla, osztályorvosok: dr. Szentmiklóssy Ödön, dr. Ince József, dr. Szendy Károly, ellenőrök: Sztripszky Oreszt, Altnéder László, háznagy: Horacsek András, házgondnok: Kunay Ernő, a síszakosztály vezetője: vitéz Kiss László cs. őrnagy. — Választmányi tagok: Alföldi György, dr. Asztalos Zoltán, Balogh András, Bene Mihály, Bod Péter, Berentés László, Czihát Gyula, Székelyhidi Endre, Gaál János, Kiss Sándor, Gönczy József, Hornyák István, Kalina Béla, Kovács Sándor, ifj. Magyarai Ferenc, Makrai Károly, Mendihozszi József, Oláh Sándor, Petrovszki Aurél, dr. Pinti József, ifj. Slevenszki Lajos, Staharócki József, Suba Zoltán, ifj. Tréger Lajos, Domokos Sándor, Tar Lajos, ifj. Kupás Gyula. — Nagy örömmel üdvözöljük az EKE nagybányai osztályá-

nak új vezetőségét s kérjük, hogy az eddig is szép eredményeket felmutató osztályt sikerrel és eredménnyel vezessék tovább is. Isten áldása kísérje az új tisztikar munkáját!

Országos fotehét Kolozsvárott. Fényes keretek között tartotta meg husvétvasárnapján a Fotoélet országos kiállítását. A beérkezett 2500 képből közbejött akadályok miatt csak 1000 darab képet állított ki, melyből 368 ifjúsági darab volt. A képek kartonon, egységes keretben voltak kiállítva s hatásuk gyönyörű volt. Sajnálatos körülmény volt az, hogy erdélyi kiállítók, illetve pályázók alig voltak, s így összehasonlítást nem tehattünk. A kiállítás mindenestre értékesen tárta fel a fotoművészet legújabb eredményeit s arról a látogatók nagy megelégedéssel nyilatkoztak. A kiállított képek mindegyike, ha nem is nyert díjat, de nagy elismerést

érdemel. A képeket az őszi kolozsvári művészhet alkalmával ismételtén kiállítják.

A földgömb. A Magyar Földrajzi Társaság népszerű folyóirata április havi számában Gáspár Gyula Marosvásárhelyről ír értékes történelmi és földrajzi visszapillantást. Somogyi József dr. Irák, Irán, Afganisztánt ismerteti, Nemény Vilmos dr. a Magas Tátráról ír színes ismertetést, Sulkowsky Zoltán a maláji félszigetről és Singaporeról, dr. Gaál István pedig Hanyatló és újraeledő aranybányák címmel Selmecbányáról és a reeski bányáról emlékezik meg, majd Kéz Andor a balatonkörnyéki bazalthegeyeket ismerteti. Geszti Lajos a nacionalizmus jegyében folyó mozgalmakról ír. Az értékes folyóirat e számát kiegészítik még az irodalom és hírek rovatai.

BALÁZS ERNŐ

tagtársunk

modernül felszerelt FÉNYKÉPÉSZETI SZAK-
ÜZLETÉBEN minden cikk állandóan kapható.

Legújabban

elektromos cikkek és rádió-osztállyal

bővítette ki üzletét

Kolozsvár, Unió-utca 12. ~ Telefonszám: 36-63.

Természetjáró testvérek!

Turista-, sí-, sport-, valamint bárműnő

férfi ruhákat jól és olcsón készít és

EKE tazoknak 10%o engedményt ad

Petkes úriszabósága

Kolozsvár, Mátyás király-tér 22.

Az EKE csíkszéki osztályának bélyege. Ennek jövedelméből épül az „Uz Bence“ menedékháza Hargitán. A bélyeg 1 és 5 pengős kiadásban jelent meg. Minden bélyeg megvásárlásával egy téglát adunk az épülő menedékházhoz. A bélyeg megrendelhető az EKE titkárságánál Kolozsvár, Mátyás-utca 3. szám alatt

Jöjjön el
könyv-
nézőbe!

Kolozsvár,
Mátyás király-tér

8

TELEFON:
15-98.

MINERVA

KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉS

Füzetek	A „Mefhosz“ könyvkiadóvállalat
Térképek	Studium R. T.
Tankönyvek	Stádium Sajtóvállalat
Írószerek	Turul Könyvkiadó
Rajzszerek	Kir. Magyar Egyetemi Nyomda
Divatlapok	Magyar Természettudományi Társulat
Folyóiratok	Magyar Természettudományi Közlöny
Szakkönyvek	Magyar Tudományos Akadémia
Kották	összes könyvei kaphatók.

Minden, ami
új,
szép, jó
és
olcsó!!

S Z A B A D
V A L O G A T Á S !

Turista testvérek! Pártoljuk egymást!

Magyar díszruhákat,
férfiruhákat, sportöltönyöket, viharkabátokat, szakszerűen készít

SZÉKELY JÓZSEF

E. K. E. tag szalonja Kolozsvár, Unió-u. 2, I. emelet,
az EKE volt helyiségében.

E. K. E. tagoknak a szabott árakból 10% kedvezményt ad.

Minerva Nyomdai Műintézet Rt. Kolozsvár. 10097 Felelős vezető: Lengyel Albert igazgató.